

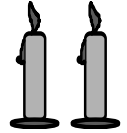
שבת קודש אמור פרקי אבות פרק ד'

מפטירים:
והכוהנים הלויים בני צדוק'
(יחזקאל מד' – טו')

פרסומים תורניים
בהלכה, הגות, אגדה ופרשת שבוע
ע"ש ששון בן שמחה לבית בוחרניק ז"ל

בס"ד
ה' תשס"ו
שנה שנים עשר גיליון מספר 33

חשמונאים (שעון קיץ)
כניסת השבת: 19:00
יציאת השבת: 19:59

מהלכות שהזיינו עפ"י שו"ע – סימן רכג' ופוסקים

הקדמה

ת. דווקא אם קנה בגד או כלי שראוי לשימוש תיכף כמו שהוא, אבל אם אינו ראוי לשימוש כמו שהוא, אלא צריך ליתן לאומן לתקן לא יברך "שהחיינו" עד שעה שילבש הבגד או ישתמש בכלי. (עפ"י משנה ברורה) ט. אם לא בירך שהחיינו בשעת הקניין ומברך עליהם "מלביש ערומים" יברך ברכה זו לפני שמברך שהחיינו. ואם לובש את הבגד בשחרית יכול לצאת בברכת "מלביש ערומים" שמברך בברכת השחר. (עפ"י משנה ברורה)

הקדמה

כתב הטור בשם הסמ"ק שאם קנה לו ולביתו מברך גם הטוב והמטיב. כתב על כך בבית יוסף נראה, שמדובר בכלי שמשמשים בו הוא ובני ביתו, אבל אם קנה כלים לו וכלים לבני ביתו מברך על שלו שהחיינו.

ירושלמי בפרק הרואה מובא "קנה מברך שהחיינו ניתנו לו במתנה מברך הטוב והמטיב". וכתבו התוספות שצריך עיון, שהרי בתלמוד הבבלי לא מצאנו ברכת "הטוב והמטיב" אלא כשעוד משהו נהנה בזה יחד עימו. והרא"ש כתב כי נראה לו שגם כאן יש מי שנהנה עימו, שהרי אם המקבל הוא עני הנותן נהנה שזיכהו השם וחננו ממנו לעשות צדקה ואם הוא עשיר שמח הנותן במה שמקבל מתנתו. וכתב הבית יוסף כי משמע שבבבלי לא כתבו זאת משום שהוא בכלל מה שהובא שם שאם יש אחר הנהנה עימו מברך "הטוב והמטיב" והוסיף הבית יוסף כי היה משמע לו שאינו מברך אלא "הטוב והמטיב" בלבד אבל מדברי סמ"ק משמע שמברך גם "שהחיינו"

י. קנה כלים שמשמשים בהם הוא ובני ביתו, מברך "הטוב והמטיב". (מרן בש"ע) אם קנה כלים לו וכלים לבני ביתו מברך על שלו שהחיינו ועל של בני ביתו מברך הטוב והמטיב, מפני שטוב הוא לו שזכה שיהיו בני ביתו מלובשים במלבושי כבוד והמטיב על כך שבני ביתו נהנין בטובה זו ודווקא אם קנה בשביל אשתו וזרעו. (משנה ברורה)

יא. אם נתנו לו במתנה מברך: הטוב והמטיב, שהיא טובה לו ולנותן. (מרן בש"ע) דווקא כלים או בגדים שהמקבל משמח בזה אבל לא מעות שעל ידי זה מתבייש יותר ולא יוכל לברך על זה. (משנה ברורה)

יב. יש מאחרונים החולקים על כך ולדעתם לפי מסקנת גמרא בתלמוד הבבלי לא נתקנה ברכה זו, אלא אם יש לאחרים גם כן טובה גשמיית. ולפי זה כשניתן לו כלים במתנה צריך המקבל לברך "שהחיינו" ולא "הטוב והמטיב". ולמעשה, נראה שטוב יותר לנהוג בזה לברך "שהחיינו" ולא "הטוב והמטיב". ומכל מקום כשקנו מלבושים לנערים יתומים, כל אחד מהיתומים יברך "מלביש ערומים" ו"הטוב והמטיב" שהרי הטובה היא לכמה נערים ו"שהחיינו" לא יברכו, מפני שבמקום שמברכים "הטוב והמטיב" לדעת רוב הפוסקים לא מברכים שהחיינו. (משנה ברורה)

אמרי בינה – מאמרי זוז"ל בשבז המידות הטובות

לדעת בעל ה"אורחות צדיקים" שלושים דברים על האדם לזכור בכל יום פעמיים, ולהכניסם בעמקי הלב, כדי שעבודתו תהיה מקובלת לפני הקב"ה, ותשא חן וחסד לפניו. בגיליונות הקודמים הובאו עשרים ושבע מהם.

העשרים ושמונה – שיזכור מי שנתן ביתו לאדם במתנה גמורה, ורוצה המקבל להרוס ולבנות לפי דעתו, שלא יוכל הנותן לעכב - כך ימסור אדם את נפשו ואת אשתו ואת בניו וכל ממונו ביד השם, יתברך, ויהיה הכל נתון לו במתנה. וכיון שמתחילה מסר עצמו ביד השם, יתברך, הרי שם בטחונו על השם, יתברך, עליו. ואפילו אם לא שלח השם, יתברך, רעה, לא על גופו ולא על ממונו, ולא על בניו, ולא על אשתו, יש לו שכר גדול על דעתו הנכונה, אשר הכין לבו לסבול הכל לאהבת יוצרו.

העשרים ותשע - שיזכור [ויתבונן] על בני אדם, ויראה שיש אדם אחד שקול כאילו מאה, ואין זה מחמת הגוף, אלא מחמת תבונתו והכמתו וצדקתו. לכן תתקן נשמתך, כי כל המעלות הן ממנה. כי אם היה אדם חזק ובריא ויפה תואר - לא היה שווה כלום אם היה שוטה. ואם היה אדם מכווער וחלש והוא מופלג בחכמה - היה עולה לגדולה ולחשיבות. (על פי אורחות צדיקים - שער הזכירה)

כתב הטור בנה בית חדש או קנה כלים חדשים לא שנא היו לו כיוצא באלו תחילה, או קנה וחזר וקנה מברך על כל פעם שהחיינו. בבית יוסף ציין שהמקור הוא במסכת ברכות במשנה נד. ונחלקו האמוראים שם נט: אמר רב הונא: לא שנו אלא שאין לו כיוצא בהן, אבל יש לו כיוצא בהן - אינו צריך לברך. ורבי יוחנן אמר: אפילו יש לו כיוצא בהן צריך לברך. ולפי זה אם קנה וחזר וקנה - לדברי הכל אין צריך לברך. והגמרא שם מביאה לשון אחרת. אמר רב הונא: לא שנו אלא שלא קנה וחזר וקנה, אבל קנה וחזר וקנה - אין צריך לברך. ורבי יוחנן אמר: אפילו קנה וחזר וקנה - צריך לברך. ולפי זה אם יש לו וקנה - לדברי הכל צריך לברך. כתבו הר"ף מד. והרא"ש סימן טז' שקיימא לן להלכה כרבי יוחנן בלשון השניה, כלומר בין קנה כיוצא בהן בין לא קנה כיוצא בהן בין שיש לו כיוצא בהן ובין שאין לו כיוצא בהן צריך לברך.

ובתלמוד הירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ג' מובא, כי לאו דווקא חדשים, אלא הוא הדין ישנים אם הם חדשים לו. וכן כתבו התוספות ד"ה ורבי יוחנן) וגם הרשב"א וכמו שכתב הרא"ש וזה לשונו: אלא אפילו הן שחקים והן חדשים לו, כלומר שאם הם חשובים בעיניו כחדשים מברך עליהם וכן כתבו בהגהות מיימון פרק י' אות א' וכך כתב סמ"ג עשין כז' ובטור כתב כי זה בא להוציא אם מכרם וחזר וקנאם. ומשמע לי שאעפ"י שהם חדשים שלא נשתמש בהם אינו מברך, מכיון שהיו שלו פעם אחת שוב אינם דבר חידוש כשחזר וקנאם.

פירוש הלכות

א. בנה בית חדש, או קנה כלים חדשים, אפילו היה לו כיוצא באלו תחילה (מירושה וכדומה - עפ"י משנה ברורה), או קנה וחזר וקנה, מברך על כל פעם, שהחיינו, ולא דווקא חדשים, אלא הוא הדין לישנים, אם הם חדשים לו, שלא היו אלו שלו מעולם, ולא אמרו חדשים אלא להוציא אם מכרן וחזר וקנאן. (מרן בש"ע) ויזהר לברך תיכף קודם שיתרגל ויסתלק השמחה ממנו. (משנה ברורה)

ב. קנה בית, מברך "שהחיינו". ודווקא כשבנה או קנה לעצמו, אך אם יש לו שותפות בבית, כל אחד מהשותפים מברך "הטוב והמטיב". על כן קהל שבנו או קנו בית כנסת יעמוד הש"ץ ויברך בקול "הטוב והמטיב" להוציא את כולם. (משנה ברורה) פשט המנהג שחונכת הבית מברך על פרי או בגד חדש שהחיינו ומכוון לפטור את הבית. (ילקוט יוסף)

ג. אם נשרף הבית וחזר ובנה אותו מברך "שהחיינו". אבל אם סתרו וחזר ובנה אותו, יש דעות באחרונים בזה וספק ברכות להקל. ואם הוסיף בו איזה שורה בגובה לדעת הכל יש לברך. (משנה ברורה)

ד. מה שכתב מרן בש"ע כלים חדשים - כוונתו בין מלבושים ובין כלי תשמיש ושתייה ואכילה וכיוצא בזה, אם הם דברים שלב האדם שמח בהם, עני בראוי לו ועשיר בראוי לו. (משנה ברורה) אכן אם הוא עשיר גדול שאפילו כלים יקרים וחשובים אין נחשבים לו ואין שמח בהן לא יברך. (משנה ברורה)

ה. בקניית ספרים, יש דעות בין האחרונים אם יברך עליהם, משום שמצוות לאו ליהנות ניתנו. בחיי אדם, מצדד שאם היה מהדר אחר זה הספר ושמח בקנייתו שיברך, שהרי ברכה זו נתקנה על השמחה ולא על התשמיש, וכן כתב ב"מור וקציעה" ולכן אין למחות ביד המברך. (משנה ברורה)

ו. מה שכתב מרן בש"ע שאם מכרן וחזר וקנאן אינו מברך, זה אפילו אם הם חדשים שלא נשתמש בהם עדיין, כיון שכבר דש בהן אין לו בהן שמחה. (משנה ברורה)

ז. יש לברך בשעת הקניין, אפילו שעדיין לא נשתמש בהם, מפני שאין הברכה אלא על שמחת הלב שהוא שמח בקנייתו, וכשילבשם מברך: "מלביש ערומים". (מרן בש"ע) והמנהג לברך רק ברכת "שהחיינו" בשעת לבישה. (ילקוט יוסף)

חילול הקודש

"ולא יחללו את קדשי בני ישראל" (פרק כב' טו') על פסוק זה מובא במסכת זבחים ג. " אמר רב יהודה אמר רב: חטאת ששחטה לשם עולה – פסולה, חטאת ששחטה לשם חולין כשירה" ומבואר שם כי קודשים מחללים קודשים ואין חולין מחללים קדשים. אפשר למצוא בזה גם רמז לעניין שאם אנשי חולין, חוטאים ופושעים, מבזים ומחללים את כבוד הצדיקים הקדושים של העם, אין בכך משום פגיעה גדולה, לפי שאין כל ערך לחילול שלהם. אבל צדיקים וגדולי תורה המבזים ומחללים איש את כבוד רעהו, אז הרי זה חילול קודש אמיתי והוא מרבה חילול השם...

מאכל בהמה ומאכל אדם

"וספרתם לכם ממחרת השבת מיום אביאכם את עומר התנופה" בטעם ספירת העומר, בזוהר הקדוש ובספר החינוך מבואר שכל מטרת הספירה היא כעין לקבלת התורה הדרושה הכנה יסודית לקראת קבלתה והשתחררות מן הטומאה. קרבן העומר בא משעורים שהם מאכל בהמה בעוד קרבן שתי הלחם בחג השבועות בא מחיתים שהם מאכל אדם. יש להבין שהמעבר בין פסח לשבועות הוא מעבר ממדרגת בהמה למדרגת אדם. כאשר בני ישראל מגיעים לחג השבועות למתן תורה אז הם מגיעים לדרגת אדם. (אהבת קדומים)

ברוך אלוקי היהודים

"אני ה' מקדשכם" – רבי שמעון בן שטח היה סוחר בפשתן. אמרו לו תלמידיו: הנח מזה ואנו לוקחים לך חמור ולא תהא מתייגע הרבה. הלכו ולקחו לו חמור מישמעאלי אחד, ומצאו שהייתה מרגלית תלויה בצווארו של אותו חמור. (ממנה יכול להתעשר) באו ואמרו לו: מעכשיו שוב אין אתה צריך להתייגע. אמר להם: למה? אמרו לו: לקחנו לך חמור מישמעאלי ומרגלית תלויה בו. אמר להם: וידע בה בעליה (האם בעליה יודע שהמרגלית נשארה על החמור)? אמרו לו: לא. אמר להם: לכו והחזירו לו. השיבו תלמידי לפניו: רבנו, אפילו לדברי מי שאמר: גזלו של נכרי אסור – הרי הכל מודים שאבדתו מותרת (לא גזלנו ממנו)! הלך והחזיר את המרגלית לישמעאלי, כשראה הישמעאלי כך, אמר: ברוך אלוקי היהודים שיש לו עם כזה שאילו הייתי מוכר לישמעאלי לא היה מחזיר לי, וחזר ואמר לתלמידיו: מה אתם סבורים, שמעון בן שטח ברברי הוא? מבקש הייתי לשמוע "ברוך אלוקי היהודים" מפיו של אותו נכרי, יותר משכר כל העולם הזה. (עפ"י ירושלמי בבא מציעא, ב').

בכל שעה ושעה

"דבר אל בני ישראל ואמרת עליהם כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם". הרב אלשיך בפירושו על התורה עמד על כך שפסוק זה נאמר בלשון הווה, "אשר אני נותן לכם" משמע שארץ ישראל ניתנת כל שעה ושעה כל רגע ורגע וזה דומה לברכת התורה אשר מתחילה בלשון עבר אשר נתן לנו את תורתו ומסיימת "ברוך אתה ה' נותן התורה" בלשון הווה לומר לך, שגם תורה ניתנת כל שעה ושעה כל רגע ורגע ומכאן למדנו את ההקשר בין התורה לארץ ישראל. (אהבת קדומים)

שמירת הלשון

(על פי חפץ חיים השיעור היומי)

אסור לגלות פרט שהופקד בידי האדם כסוד, ויש בזה אבק רכילות. תחום רגיש במיוחד שלא נדון בספר חפץ חיים הוא סיפור מידע סודי כשמכוונים לתועלת. אולם ברור שאם ההלכה דורשת מאדם לגלות דבר סודי ליחיד מסוים, ובמקום זה הוא מגלה את הדבר למישהו אחר, והוא עומד על כך שהדבר יישאר סודי, בקשתו לא תכובד. לדוגמה, מישהו המועמד לשידוך, ומגלה לחברו בסוד שיש לו מחלה כרונית רצינית, מחובתו של אותו חבר לדאוג לכך שהצד השני בשידוך ישמע על המחלה. אין הוא יכול לדרוש סודיות כשהתורה מחייבת אותו לגלות מידע כזה. מצב שבו ברור שחייבים לגלות סוד הוא כשפלוני סיפר לחברו על תכניתו הסודית לגרום נזק למישהו. אי אפשר לדרוש סודיות כשעומדים להזיק לאחרים.

שאלה:

האם מותר לאכול דגים בחלב, או בגבינה, או בחמאה?
תשובה: מרן הבית יוסף ביורה דעה - פז' בד"ה דגים וחגבים מותר לאוכלם בחלב, כתב: ומכל מקום אין לאכול דגים בחלב מפני הסכנה, כמו שנתבאר באורח חיים סימן קעג. וכן כתב הלבוש. הרמ"א בדרכי משה אות ד' כתב על זה, ולא ראיתי מימי נזהרים בזה, וגם באורח חיים - קעג לא כתב אלא שלא לאכול דגים בבשר משום סכנה. וכן העיר הפרישה אות ח', והוסיף, שיש להוכיח להתיר מהגמרא חולין קיא: דגים שעלו בקערה מותר לאוכלם בכותח (שיש בו חלב), הרי שמותר לאכול דגים בכותח. וכן כתבו הש"ך והפרי חדש. ה"ז כתב, שהוא טעות סופר בבית יוסף, וצריך לומר שאין לאכול דגים עם בשר, שכן הוא באורח חיים - קעג. וכן כתב המגן אברהם שם. אולם בשו"ת חינוך בית יהודה - סא' כתב, מצאתי כתוב בשם מהר"ם מקראקא, שאין זו טעות סופר ומקיים הגירסא שלפנינו שאסור לבשל דגים בחלב משום סכנה, שחקר אצל חכמי הרופאים ואמרו שדווקא דגים המטוגנים עם חמאה מותר לאכול, מה שאין כן דגים המבושלים בחלב יש בהם סכנת חולי, כי טבע הדגים שמקררים מאד, וכן החלב רע ומזיק לגוף וכו' כידוע לרופאים, וחמירא סכנתא מאיסורא. וכן כתב בספר בית לחם יהודה ביורה דעה פז' - ד'. וכן כתב החכם הרופא רבי יעקב צהלון בספר אוצר החיים, שאין לאכול דגים לא עם חלב ולא עם בשר מפני שמוליד חולאים קשים. וכן הכנסת הגדולה ביורה דעה - פז' כתב בשם השארית יהודה, ששמע מפי הרופאים שגם באכילת דגים בחלב יש סכנת צרעת. ובשו"ת אדני פז סימן מב' פסק, שאף בדיעבד יש לאסור דגים שנתבשלו בחלב משום דחמירא סכנתא מאיסורא. הגאון הרופא רבי יצחק למפרונטי בספר "פחד יצחק" כתב, כל ימי גדלתי בין החכמים וזקני הרפואה ולא מצאתי סעד למה שכתב השארית יהודה בשם הרופאים שיש סכנה באכילת דגים בחלב, ואף שיש באמת סכנת חולי גדול וכבד מאד עד מות למי ששותה חלב ממש ואחר כך דגים, או לאוכל דגים תחלה ואחר כך שותה חלב, אבל האוכל דגים בחמאה או בגבינה לא מצאתי בזה שום סכנה. ומ"מ כיון שיצא מפי המלך - מרן הבית יוסף, מנעתי מתוך ביתי אכילת דגים עם גבינה או עם חמאה. אכן מרן החיד"א במחזיק ברכה סימן פז' - ד' כתב, שצריך לומר כמו שכתב ה"ז, שטעות סופר נפל בבית יוסף, וצריך לומר דגים בבשר, שכן הוא באורח חיים סימן קעג...ועוד שלא הביא דין זה בשו"ע, אולם קצת קשה שאם הוא טעות סופר בבית יוסף וצריך לומר דגים בבשר, אין לזה שום קשר עם הנאמר לעיל בבית יוסף, שעוסק בדין אכילת דגים בחלב, ומה ענין בשר ודגים לזה. וכבר העיר כן בשו"ת בית דוד סימן לג'. וכן הקשה בשו"ת אהל יצחק הכהן ולכן סיכם כי קושיות מרן החיד"א דחוקה ולכן אין להקל נגד דעת מרן הבית יוסף. הערוך השלחן סימן פז' כתב, שרק באכילת דגים בגבינה יש לחוש לדברי רבינו בחיי בשם הרופאים, אבל באכילת דגים בחלב המנהג פשוט אצלם להתיר. וכן כתב ביד אפרים סימן פז', שברוב מדינות אשכנז לא נהגו להקפיד באכילת דגים בחלב. וכן בפתחי תשובה. הן אמת כי בשו"ת רב פעלים חלק ב' אסר גם דגים בחמאה, אולם היות והיד דוד התיר וכן רבים מהאחרונים ובכללם בספר כף החיים להקל בחמאה עם דגים. וכן עיקר להלכה. **סיכום:** יש להימנע מלאכול דגים בחלב או עם גבינה משום חשש סכנה. אבל הנהוגים לאכול דגים בחמאה רשאים להשאר במנהגם. ויוצאי אשכנז נוהגים להקל בכל זה, ויש להם על מה שיסמוכו. נהרא נהרא ופשטיה. (שו"ת יחוה דעת חלק ו סימן מח')

גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל

רבי יצחק אייזיק מקומרנא – אביו של רבי יצחק רבי אלכסנדר, נפטר עליו בעודו ילד קטן, ועלה ונתגדל בבית דודו רבי צבי הירש מזידיטשוב. כשם שנתפרסם כצדיק הדור, כך התפרסם כגדול בישראל, בחיבורו "עשירית האיפה" על תורת כוהנים. בהסכמת "ישמח משה" על הספר מכנהו "הרב המופלג בקי בחדרי התורה מעשהו נורא..." והשכינה במעשי ידיו שורה...חיבר חיבורים רבים הן בנגלה והן בנסתר. ביניהם "עשירית האיפה" על תורת כוהנים, "נתיב מצוותיך", פירוש על החומש "היכל ברכה", "נצר חסד" על אבות ועוד. נלב"ע בה – תרלג'.

סיפור השבוע

הטובות על מנת שיעזבו אותו לנפשו בהמשך דרכו הגיע לעיר יאסי והלך לקבר החתן והכלה להתפלל שם. מיד כשסיים את תפילתו שמע קול קורא לו "שלום עליכם רבי אליעזר" הקריאה הפתיעה אותו, ובאיטיות פנה לראות מי הוא המכיר, והנה לפניו איש זקן ונשוא פנים. ענה לו רבי אליעזר עליך השלום. לתדהמתו גילה לו הזקן שהוא אליהו הנביא וכי נשלח לבשרו שה' ראה את הניסיון בו עמד כשויתר על הקשר עם בת המשנה למלך ובשררה שבתפקיד המשנה למען יהדותו ולמען אשתו, וכי בעבור זה ה' יתן לו ולאשתו בן זקונים שיגדל ויהיה צדיק גדול בישראל ויהיה חסיד גדול כמו התפילה שהתפלל על הקבר - זמרו לה' חסידיו והוא יזמר למלכו של עולם.

רבי אליעזר נכנס עם הזקן להתפלל מנחה בבית הכנסת באותו מקום והנה הזקן נעלם. שאל רבי אליעזר את אנשי המקום על זהות הזקן ואמרו לו שאינם מכירים אותו והבין שזה שליח מהשמיים שבא לבשר לו על הולדת בנו.

לאחר התפילה שב לביתו. את השמחה אין לשער ואין לתאר את ההמולה שהייתה בשובו של רבי אליעזר. אשתו שעד עכשיו הייתה אלמנה חיה והתפרנסה מהיותה מילדת, שמחה כל כך ולא היה קץ לעליצות באותו היום וכל האנשים שבעיר שחו ודיברו על הנס המופלא שארע לרבי אליעזר ולאשתו שלדעת האנשים לא ניצל בעלה אלא מהיותה אשת חסד שהייתה מיילדת את העניות בחינם. כהבטחתו של אליהו הנביא בגזירת ה' היה אמור להיוולד להם בן אלא שהשטן קיטרג ואמר לה', אני רוצה לנסות אותך בניסיון ורק אם יעמוד בו יקבל את הבן, ופמליא של מעלה הסכימה.

ברכה

מזל טוב לאמיר ומיכל גנח ה"ו לרגל הולדת הבן אוריאל מאיר (נכד לר' שמואל ורונית בוננו) והכנסתו בבריתו של אברהם אבינו יהי רצון מלפני שוכן מרומים שתזכו לגדלו עם כל יוצאי חלציהם באושר, שמחה ונחת לאהבת תורה ויראת שמים, וימצאו חן ושכל טוב בעיני אלוקים ואדם.

תשובות זוכה

התשובות הנכונות לפרשת תזריע מצורע הם:

1-2 ג' 3-ד' 4-5 ג' 6-א' 7-8 ד' 9-10 ב' 11-12 ב'

תקציר משיבוע יעבר: בכפר קטן בשם "אקופ" על גבול גליציה, גרו רבי אליעזר ואשתו שרה. הם התפרנסו מיגיע כפם וחיו בשלום, אולם לא התברכו בבנים, ולעת זקנה נעצבו על כך. בליל שבת פרשת וישב, חלם שהוא נשבה ונמכר לעבד. כל השבת עברה עליו במחשבות על החלום ולא הייתה לו מנוחה. במוצאי שבת בסעודת מלוה מלכה, פרצה לביתם קבוצת אנשים מגודלי גוף, שחטפו את רבי אליעזר וגנבו עוד דברים מהבית והלכו. השודדים נכנסו בדרכם לעיר "יאסי", לשכונת "תתרט", בהיותם שם ביקש רבי אליעזר רשות להתפלל שם, והשודדים נתנו לו רשות. בדרך לבית הכנסת ראה אשה עומדת ליד שתי מצבות קברים ובוכה. לשאלתו, סיפרה לו ששם קבורים חתן וכלה שנהרגו בשעת החופה, מאז המקום הוא מקום תפילה על צרות הבאות על היהודים. כששמע זאת רבי אליעזר, נפל על הקבר והתחנן שהחתן והכלה הקבורים שם יהיו מליצי יושר עליו, ויתפללו ויתחננו עליו לפני ה' לרחמים, והיה נדמה לו כאילו הם יוצאים מקבריהם ומתפללים עליו. באותה השעה נדר רבי אליעזר נדר, שכאשר ינצל מידי שוביו ישוב ויתפלל ליד קברם של החתן והכלה.

חוטפיו מכרו אותו לעבד, אצל שר גדול מעמי ישמעאל, שם מצא חן בעיני השר, ממש כיוסף הצדיק בבית פוטיפר. באחד הימים הגיע השר כעוס וזועף לביתו, רבי אליעזר הרגיעו במתק לשונו. אז סיפר השר כי סיבת כעסו היא שהמשנה למלך הטיל עליו למצוא רעיון כיצד לנצח מדינה עימה הם במצב מלחמה, והוא לא מצליח למצוא רעיון כזה. רבי אליעזר והציע לשר רעיון אדיר. השר הלך אל המשנה למלך ואמר לו את הרעיון.

הרעיון מצא חן בעיני המשנה למלך, וכשנודע לו כי בעל הרעיון הוא רבי אליעזר ביקש מהשר שיתן לו את עבדו - רבי אליעזר. בלית ברירה הסכים השר וכך הפך רבי אליעזר לשר צבא.

המשנה למלך פעל לפי הרעיון של רבי אליעזר ונחל שם ניצחון גדול על אויביו מכה ניצחת. כהוקרה על כך לאחר המלחמה נתן לו את בתו לאשה. כשמת המשנה למלך נעשה רבי אליעזר המשנה למלך. רבי אליעזר למעשה לא התחתן עם האשה כי ליהודי אסור להתחתן עם גויה. ולאחר זמן מה שאלה אותו האשה מדוע אין אתה גר איתה בבית אחד? רבי אליעזר סיפר לה כי נחטף על ידי שודדים ושיש לו אשה עימה הוא נשוי כבר ארבעים שנה ולא יכול לבגוד בה ולהתחתן עם אשה נוספת.

בת המשנה למלך נפעמה מנאמנות האיש ורצתה בכל מאודה לעזור לו. היא שלחה אותו מביתה ונתנה לו תיבה מלאה באבנים יקרות כסף וזהב מתנה לאשתו והוא הבטיח לה שיתפלל שיזמנו לה מהשמיים בעל טוב והגון...

הבישך משיבוע יעבר: במסעו לביתו תפסו אותו שודדים ואיימו להרגו, עד שנאלץ לתת להם את התיבה המלאה באבנים

נר ה' נשמת אדם, גיליון זה מוקדש לעילוי נשמת:

מורי ורבי יעקב (מימון) בן ר' משה וסולטנה חורי ע"ה	יחיאל (יחיא) בן יוסף ונעמה ארז ז"ל	מנשה בן רחמה בן פורת ז"ל
משה בן מיכאל עטיה ז"ל	עזרא בן מנשי ועזיזה נחום ז"ל	רוברט יהודה בן פרס בבני ז"ל
רחל בת איזה עזרד ז"ל	עליזה אביגיל בת שבע אהרוני ז"ל	רחל בת מסעודה אלבו ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.א

יהי רצון שישלח הקב"ה רפואה שלימה לכל חולי עמו ישראל ובכללם ל:

אברהם בן מסעודה אמיר ה"ו	הילד בן ציון יונה בן חנה אביגיל ה"ו	נוריאל בן גוהרה נאמן ה"ו
לימור בת רינה נעים ה"ו	זינה בת בואנו ניאזוב ה"ו	נירית בת מזל אהרוני ה"ו
שרה מזל טוב בת לאה סימן טוב ה"ו		

מאצרות התורה לילדים

ילדים יקרים וחביבים, בפרשתנו נושאים רבים ומגוונים. בתחילה מלמדת אותנו התורה כי יש לכבד את הכהן ולהקדים אותו בכל דבר שבקדושה, כגון להקדימו בעליה לתורה, ולזימון בברכת המזון. ואכן ישנן הלכות מפורטות כיצד לנהוג בבית הכנסת בשעת העליה לתורה וישנם דינים מפורטים הנוגעים לכהנים ולבני ביתם.

בהמשך הפרשה אנו למדים על מצוות "קורבן העומר". מדי שנה בשנה, ביום ט"ז בניסן, הביאו בני ישראל מנחה מן התבואה החדשה. מנחה זו הייתה משעורים. קצירתם נעשתה ברוב עם. כל אנשי העיירות מדרום הארץ, שם קצרו את השעורים, נאספו יחד. עם חשיכה, התייצבו שלושה אנשים, שהם שליחי בית - דין, מצוידים כל אחד במגל ובכלי לאסוף. שעורים אלו שימשו ל "קורבן העומר".

מצוות ספירת העומר - אין מתנה גדולה, יקרה וחשובה לנו יותר מאשר התורה הקדושה לכן סופרים אנו ממחרת הפסח את ארבעים ותשע הימים עד שנזכה להגיע לחג השבועות - יום מתן תורה. שבעה שבועות - "שבע שבתות תמימות" - מפרידים בין מוצאי יום טוב ראשון של פסח לבין חג השבועות. בערב יום הארבעים ותשעה, בהגיע יום החמישים, אנו מגיעים ליום לו ציפינו: חג מתן תורה. מצוות לקט פאה ושכחה - מי אינו רוצה להגיע לדרגתו של אדם אשר

שאלות לילדי ביתות א' עד ג' (לפחות חלק מהשאלות עפ"י "אוצרות התורה לילדים" שלמעלה)

1. בפרשה אנו מצווים לכבד את הכהנים, כיצד אנו מכבדים את הכהנים?

- לקום לפניו כשהוא נכנס לחדר. ב. לא לשבת על הכסא שלו. ג. להקדימו לדברים של קדושה, כמו עליה לתורה וברכת המזון. ד. א' וב' נכונות.
- מאיזה סוג של תבואה היו מקריבים את קורבן העומר?
 - מחטים.
 - משעורים.
 - מכל שבעת המינים שהשתבחה ארץ ישראל.
 - תשובות א' וב' נכונות.
- במצוות הלקט שמשאירים לעניים, עד כמה שיבולים שנופלים מצווה להשאיר לעניים?
 - עד חמש שיבולים.
 - עד שבע שיבולים כמו מספר ימי השבוע.
 - עד שני שיבולים.
 - כל מה שנופל צריך להשאיר לעניים.
- כיצד מקיים אדם את מצוות הפאה?
 - משאיר שיבולים לא קצורות בקצה השדה לעניים. ב. מניח כמה אלומות שקצר בקצה השדה. ג. מגדל את השיער בפאת הראש. ד. א' וב' נכונות.

שאלות עפ"י רש"י לביתות ד' זה'

5. על הכהן נאמר: "קדוש יהיה לך..." (פרק כא) במה הדבר בא לידי ביטוי?

- לפתוח לכל דבר, לברך ראשון וכדומה. ב. לקנות מהם תשישי קדושה. ג. להקדיש להם חפצים. ד. שכהן יאמר את הקדושה שבתפילה.
- בפרשה מוזכר כמה פעמים הביטוי "לחם אלוקיו" (פרק כא) לאיזה לחם הכוונה?
 - רק לשני הלחם.
 - ללחם הפנים.
 - כל מאכל קרוי לחם ולכן הכוונה לכל הקורבנות.
 - לקורבן העומר שהיה לחם אפוי משעורים.
- "פרי עץ הדר" מה הכוונה?
 - פרי מעצי ההדר
 - פרי שטעם העץ והפרי שווים.
 - הדר באילנו משנה לשנה - אתרוג
 - ב' וג' נכונות.

8. "על המנחה הטהרה יערך את הטרות לפני ה' תמיד" (פרק כד) מה למדים מההדגשה "המנורה הטהורה"?

- מדובר על המנורה העשויה מזהב טהור. ב. אם אין שמן טהור לא להדליק. ג. חייבים לטהר את המנורה ולדשנה לפני ההדלקה. ד. א' וג' נכונות.
- שאלות עפ"י רש"י לביתות ו' עד ח'
- "על השולחן הטהור לפני ה'" באיזה שולחן מדובר?
 - השולחן שמטהרים בכל שבוע. ב. השולחן שהיה מונח בקודש הקודשים. ג. השולחן העשוי מזהב טהור. ד. השולחן בביתו של הכהן הגדול.
 - "ושור או שה אתו ואתו בננו לא תשחטו ביום אֶחָד" (פרק כב) במי נוהג ציווי זה?
 - בבעל חיים האם ובתה.
 - בבעל חיים האם ובנה.
 - בבעל חיים האב ובנו.
 - תשובות א' וב' נכונות.

שאלות לביתות ה' עד ח' - ממפרשים אחרים על התורה

11. "וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנפה..." (פרק כג) לפי פירוש הרמב"ן מה למדים מההדגשה וספרתם לכם?

- מהתורה מצוות ספירת העומר היא רק לבית הדין. ב. שכל אחד ואחד חייב לספור. ג. צריכים להזכיר את המניין הספירה בפה. ד. ב' וג' נכונות.
- "...מות יומת גגום יקָמוּ בו כָּל הַעֲדָה..." (פרק כד) לפי פירוש האבן עזרא מי הם כל העדה הרוגמים את המקלל את ה' באבנים?
 - גדולי ישראל.
 - העדים שראו אותו מקלל.
 - כלה העם מכל משפחה נציג.
 - כל תושבי עירו, מכל משפחה נציג.

לימוד פורה ומהנה

כללי השתתפות

- להניח בתיבה בבית הכנסת הספרדי המרכזי, בבית משפחת בוחניק. או לדוא"ל - nimsin@zahav.net.il בתוך שבועיים.
- בין הפותרים נכון יוגרל ספר או שובר קניה בסך 20 ₪ למימוש בכלבו כוכבי, או במתנת חן. המתמידים חומש מלא יזכו בפרס ללא הגרלה.